
BEGRIPPENLIJST

Publicatie/Dossier vervolgpagina

Voor de samenstelling van dit dossier put de KB uit enquêtegegevens van de Bibliotheekmonitor (voorheen het Bibliotheeksonderzoeksplatform (BOP)), het Datawarehouse, G!DS, de gegevenslevering door de provinciale ondersteuningsinstellingen (POI's) en de cijfers omtrent de landelijke digitale openbare bibliotheek. Hierbij zijn de volgende definities gehanteerd.

Aangeschafte materialen

Het totaal aantal aangeschafte materialen (exemplaren) in het kalenderjaar, inclusief aanschaf ten behoeve van verhuurd materiaal en specifieke deelcollecties van school-mediatheekdiensten (bijvoorbeeld in het kader van de Bibliotheek op school), materiaal voor uitleenposten en dergelijke. Materialen uit de (voormalige) PLUScollectie worden ook meegeteld. Peildatum: 31-12-2020.

Accounts (landelijke digitale openbare bibliotheek)

Om gebruik te kunnen maken van de producten van de landelijke digitale openbare bibliotheek moet een gebruiker een account aanmaken bij de digitale bibliotheek. Dit account kan gekoppeld worden aan het lidmaatschap van de lokale of digitale bibliotheek. Bij de LuisterBieb en de VakantieBieb moet een gebruiker zijn account na registratie nog activeren. Accounts die niet zijn geactiveerd en niet gekoppeld kunnen worden aan een geldig lidmaatschap worden niet meegerekend. Peildatum 31 december 2020.

Actieve accounts

Het aantal geldige accounts op 31 december 2020 waarmee in het peiljaar minstens één digitaal product is gebruikt.

Actieve leden

Leden die in 2020 minimaal één boek of ander materiaal hebben geleend.

Activiteiten - Fysiek

Fysieke activiteiten, in 2020 georganiseerd door de bibliotheek. De activiteit hoeft niet in de bibliotheek plaats te vinden, maar de bibliotheek is wel (een van) de organiserende partij(en). Deelnemers van de activiteit kunnen zowel bibliotheekleden als niet-leden zijn. Activiteiten voor het primair en voortgezet onderwijs, zowel in de bibliotheek als op school, met uitzondering van klassikaal lenen, worden ook meegerekend. Cursussen die worden aangeboden door de

bibliotheek, worden per cursusdag of -bijeenkomst als één aparte activiteit meegeteld. Een tentoonstelling wordt – ongeacht de duur – meegeteld als één activiteit. Het beschikbaar stellen van ruimte voor besloten bijeenkomsten (zaalverhuur) wordt niet meegeteld.

Activiteiten - Andere vorm

Activiteiten in een andere vorm, in 2020 georganiseerd door de bibliotheek. Het gaat hierbij om activiteiten die niet fysiek hebben plaatsgevonden (in de bibliotheek of op een andere locatie), maar bijvoorbeeld telefonisch, online, via televisie, radio, podcast of in een andere vorm. De bibliotheek is (een van) de organiserende partij(en). Deelnemers van de activiteit kunnen zowel bibliotheekleden als niet-leden zijn. Activiteiten voor het primair en voortgezet onderwijs worden ook meegerekend. Cursussen worden per cursusdag of -bijeenkomst als één aparte activiteit meegeteld.

Activiteiten - Educatie en ontwikkeling

Denk hierbij aan activiteiten gericht op de ontwikkeling van informatievaardigheden en mediawijsheid voor het primair en voortgezet onderwijs, activiteiten voor volwassenen op het gebied van taalvaardigheid en digitale vaardigheden.

Activiteiten - Kennis en informatie

Het gaat hier om activiteiten gericht op informatie en kennisdeling, zoals voorlichtingsbijeenkomsten of informatieavonden over onderwerpen zoals werk en inkomen, gezondheid en juridische, maatschappelijke en wetenschappelijke thema's.

Activiteiten - Kunst en cultuur

Activiteiten zoals lezingen, exposities, cursussen, workshops, theatervoorstellingen, filmvertoningen, concerten, open podium (bijvoorbeeld poëzie of zang), kunstroutes en stadswandelingen.

Activiteiten - Leesbevordering en kennismaking met literatuur

Activiteiten rondom leesbevordering voor het primair en voortgezet onderwijs, voor- en vroegschoolse educatie, buitenschoolse activiteiten op het gebied van lezen en leesclubs.

Activiteiten - Ontmoeting en debat

Activiteiten gericht op samenkomst (bijvoorbeeld inloopkoffie, themacafé, lunch, quiz, markt) en/of discussies over maatschappelijke thema's.

Administratie- en automatiseringskosten

Kosten die verband houden met de kantoororganisatie, maar niet onder huisvestingskosten en personeelskosten vallen. Hiertoe behoren ook kosten voor hard- en software, leden- en uitleen en catalogussystemen, toegang tot internet en netwerkverbindingen.

Afgeschreven materialen

Materialen die niet meer worden aangeboden in de collectie van de bibliotheek. Materialen worden om verschillende redenen afgeschreven, bijvoorbeeld door beschadiging of omdat ze niet worden uitgeleend.

Arbeidsjaren/fte

Een arbeidsjaar of fulltime equivalent (fte) geeft aan hoeveel uren een werknemer met een volledige baan per jaar werkt. Volgens de cao voor bibliotheken bestaat een volle werkweek uit 36 uur.

Audiovisuele materialen

Een verzamelnaam voor muziekcd's, dvd's, luisterboeken, games, daisy-roms en overige audiovisuele materialen (bijvoorbeeld videofilms). Peildatum: 31 december 2020.

Bestuurlijke samenwerking

Bibliotheekorganisaties waarin zowel de bibliotheek als andere instellingen verenigd zijn en waarin zaken als bestuur, financiële en juridische zaken gezamenlijk worden opgepakt.

Collectie- en mediakosten

De kosten die rechtstreeks met de kosten van aanschaf en onderhoud van de collectie en media te maken hebben, inclusief leenrecht en verzekering van de collectie.

Collectie

Het totaal aantal exemplaren in eigendom van de bibliotheken, inclusief verhuurd materiaal en collecties ten behoeve van school-mediatheekdiensten (bijvoorbeeld in het kader van de Bibliotheek op school), materiaal voor uitleenposten en dergelijke. Materialen uit de (voormalige) PLUScollectie worden ook meegeteld. Peildatum: 31 december 2020.

Daisy-roms voor mensen met een leesbeperking

Gesproken boeken op een Daisy-rom ten behoeve van mensen met een leesbeperking. Anders dan bij een luisterboek kan de gebruiker bij een Daisy-rom navigeren in de tekst naar bijvoorbeeld pagina's en hoofdstukken. Peildatum: 31 december 2020.

Drempeloverschrijdingen

Het totale aantal binnenkomende geregistreerde bezoeken bij lokale bibliotheken in 2020.

E-book

Elektronische versies van boeken, die via onlinebibliotheek.nl kunnen worden geleend. Hierbij heeft de lener 4 weken lang toegang tot het e-book. Er is geen verlenging van de leenperiode mogelijk, maar na het verlopen kan het e-book opnieuw worden geleend.

E-booklicenties

Voor e-books spreken we niet over de omvang van de collectie, maar over het aantal e-booklicenties in 2020. Een licentie is een (tijdelijke) overeenstemming met de rechthebbende(n)

om het e-book van een titel uit te lenen aan de leden van de (landelijke digitale) openbare bibliotheek. Waar de fysieke collectie van de openbare bibliotheken meerdere exemplaren van één titel kan bevatten, bevat de e-bookcollectie één exemplaar per titel (volgens het systeem van 'one copy multiple users').

Eigen inkomsten

Inkomsten via gebruikers, zoals abonnementsgelden, contributies, leengeld en boetes van ingeschreven gebruikers.

Huisvestingskosten

De kosten die voortvloeien uit de huisvesting en inrichting van de bibliotheek.

Integrated Library System (ILS)

Het systeem waarin de klanten worden geregistreerd en het uitleenproces wordt beheerd (bijvoorbeeld Wise, Vubis, Concerto of Brocade).

Interbibliothecair leenverkeer (IBL)

Via IBL heeft elk bibliotheeklid toegang tot de gezamenlijke, brede collecties van alle openbare bibliotheken in Nederland. Bibliotheekleden kunnen materialen die niet aanwezig zijn aanvragen bij de lokale bibliotheek. Deze materialen worden geleverd door een bibliotheek binnen de provincie, of, als ze daar niet zijn, door een bibliotheek elders in het land.

Jeugdleden

Leden die op 31 december 2020 17 jaar of jonger waren en op dat moment een geldig lidmaatschap hadden.

Landelijke digitale openbare bibliotheek

De landelijke digitale openbare bibliotheek omvat de gezamenlijke digitale collectie van openbare bibliotheken. Deze collectie bestaat uit e-books, en luisterboeken die via onlinebibliotheek.nl worden aangeboden. Daarnaast werden in de zomerperiode van 2020 ook e-books en luisterboeken via VakantieBieb en ThuisBieb aangeboden.

Leden

Persoonlijk geregistreerde geldige lidmaatschappen, inclusief lidmaatschappen van de bibliobus. Het gaat hierbij om lidmaatschappen voor het lenen van materialen, op 31 december 2020. Iemand is ook nog lid tot uiterlijk 3 maanden na beëindiging van het lidmaatschap. Niet meegeteld worden collectieve lidmaatschappen van bijvoorbeeld scholen, tehuizen en dergelijke en proefabbonementen. Als iemand persoonlijk lid is geworden van de openbare bibliotheek via bijvoorbeeld een school of tehuis dan wordt dit wel meegerekend als lidmaatschap, ook als dit een gratis lidmaatschap betreft.

Lokaal leenverkeer

Overkoepelende term voor aanvragen en transportbewegingen tussen locaties van één

bibliotheekorganisatie.

Luisterboeken

Een luisterboek (ook wel audioboek) is een geluidsopname van een voorgelezen boek, maar kan ook een geluidsopname van een college zijn.

Multifunctionele accommodatie

Een organisatie waarin zowel bibliotheek als andere instellingen verenigd zijn in één gebouw. Bestuur en financiële en juridische zaken worden, anders dan bij een multifunctionele organisatie, niet gezamenlijk opgepakt.

Multifunctionele organisatie

Een organisatie waarin zowel bibliotheek als andere instellingen verenigd zijn in één organisatie. Bestuur en financiële en juridische zaken worden gezamenlijk opgepakt.

Nieuwe leden

Nieuwe persoonlijk geregistreerde lidmaatschappen in 2020, inclusief lidmaatschappen van de bibliobus. Dit is het totale aantal lidmaatschappen waarvan de inschrijfdatum tussen 1 januari en 31 december 2020 valt. Niet meegeteld worden personen die collectief zijn ingeschreven (bijvoorbeeld via tehuizen, scholen en dergelijke), proefabonnementen en/of overige vaste uitleenpunten. Als iemand persoonlijk lid is geworden van de openbare bibliotheek via bijvoorbeeld een school of tehuis, wordt dit wel meegerekend als lidmaatschap, ook als dit een gratis lidmaatschap betreft.

Openbarebibliotheekorganisatie

Een bibliotheekorganisatie die deel uitmaakt van het netwerk van openbare bibliotheekvoorzieningen conform de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob).

Overige baten

Een verzamelpost voor verschillende baten, waaronder inkomsten uit rente, sponsoring, reclame en provinciale en overige subsidies.

Overige kosten

Een verzamelnaam voor verschillende kostenposten, waaronder transportkosten, kosten voor bestuur en organisatie en kosten die specifiek te maken hebben met de dienstverlening voor de bibliotheek, niet zijnde de kosten voor collectie en media (bijvoorbeeld gemaakte kosten voor het organiseren van activiteiten).

Personeel in loondienst

Het aantal personeelsleden in de openbare bibliotheek, met een vast of tijdelijk dienstverband in loondienst van de eigen bibliotheekorganisatie per 31 december 2020. Het personeel in loondienst bestaat uit fulltimers en parttimers. Fulltimers bezetten met een volledige weektaak een volledige arbeidsplaats; parttimers doen dat niet. Een volle werkweek betreft volgens de cao voor

bibliotheken 36 uur.

Personeel niet in loondienst

Het aantal personeelsleden dat op 31 december 2020 niet in loondienst is van de bibliotheekorganisatie (bijvoorbeeld gedetacheerden en uitzendkrachten).

Personeelskosten

Direct aan eigen personeel toerekenbare kosten, inclusief loonkosten en kosten voor studie en deskundigheidsbevordering.

PLUScollectie

Een PLUScollectie is een collectie boeken van hbo+-niveau. Bibliotheken die een dergelijke collectie bezitten, worden PLUSbibliotheken genoemd. Iedere PLUSbibliotheek richt zich in de samenstelling van de collectie op een ander thema, zoals geschiedenis of economie.

Provinciale ondersteuningsinstellingen (POI's)

POI's ondersteunen openbare bibliotheken bij hun werkzaamheden. Vanuit de Wsob hebben de POI's een aantal netwerktaken en zijn zij onder meer verantwoordelijk voor het interbibliothecair leenverkeer (IBL) en de ontwikkeling van innovaties ten behoeve van lokale bibliotheken.

Provinciale subsidies

Totale inkomsten aan provinciale subsidies voor projecten of PLUSbibliotheken (niet voor hun POI-functie).

Samenwerkingspartners

Partners van de bibliotheekorganisatie waarmee formele afspraken gemaakt zijn, inclusief inspanningsverplichting. Deze afspraken zijn bijvoorbeeld vastgesteld in een contract of financieringsovereenkomst.

Subsidies en bijdragen gemeenten

Inkomsten uit de exploitatiesubsidie van gemeenten, projectsubsidies, doelsubsidies en overige bijdragen van gemeenten.

Transportkosten

Direct aan transport te relateren kosten, zowel van eigen transport als van transport door derden (ingehuurd).

ThuisBieb

Als gevolg van de bibliotheeksluitingen door de maatregelen rondom het coronavirus werd in de zomer van 2020 de ThuisBieb gelanceerd. Tussen 6 april en 10 juni 2020 stelden de bibliotheken 100 e-books gratis voor iedereen beschikbaar.

Uitleningen

Het aantal keer dat materialen in 2020 zijn uitgeleend (exclusief verlengingen). Het gaat hierbij om uitleningen via alle uitleenpunten in beheer van de bibliotheek, inclusief uitleningen via scholen die gebruikmaken van een uitleensysteem dat in beheer is van de bibliotheek en materialen van andere bibliotheekorganisaties die via interbibliothecair leenverkeer aan klanten van de bibliotheekorganisatie zijn uitgeleend.

Uitleningen van de Bibliotheek op school

Via de VakantieBieb worden in de periode van de zomervakantie (juli tot en met augustus) gratis e-books en luisterboeken voor jeugd en volwassenen aangeboden op smartphones en tablets met IOS- of Android-besturingssystemen. Hiervoor is geen bibliotheeklidmaatschap vereist.

Vervallen leden

Vervallen persoonlijk geregistreerde lidmaatschappen in 2020, inclusief lidmaatschappen van de bibliobus. Dit is het totaal aantal ongeldig geworden lidmaatschappen in 2020 en niet verlengd binnen een periode van 3 maanden na het aflopen van het lidmaatschap, oftewel de uiterste betaaldatum). Dat betekent dat een lid waarvan het lidmaatschap in het laatste kwartaal van het jaar is afgelopen wel als lid wordt meegerekend. Een lid wordt gezien als vervallen lid is als het lidmaatschap in de 12 maanden ervoor is afgelopen (1 oktober 2019 t/m 30 september 2020). Niet meegeteld worden: personen die collectief zijn ingeschreven (scholen, tehuizen en dergelijke), proefabonnementen en/of overige vaste uitleenpunten.

Volwassen leden

Leden die op 31 december 2020 18 jaar of ouder zijn en een geldig lidmaatschap hebben.

Vrijwilligers

Het totale aantal vrijwilligers dat op 31 december 2020 opgenomen was in het vrijwilligersbestand van de bibliotheekorganisatie.

Vrijwilligersuren

Het aantal uur dat vrijwilligers gemiddeld per week in 2020 werden ingezet.